

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Centraal Informatiepunt

Den Haag, 25 mei 2004

Aan de leden en de plv. leden van de Vaste Commissie
voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

OVERZICHT van stemmingen in de Tweede Kamer betreffende wetsvoorstel:

28171   Wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 in verband met
Europeesrechtelijke verplichtingen

EINDSTEMMING WETSVOORSTEL: het wetsvoorstel is op 25 mei 2004 met algemene stemmen aangenomen.

AANGENOMEN EN OVERGENOMEN AMENDEMENTEN

Artikel I onderdelen B en M

Artikel 19

Artikel 57

39 (Snijder-Hazelhoff)

Achtereenvolgens worden de volgende onderwerpen toegelicht:

- a. decentrale stelsel;
- b. coördinatie.

Decentrale stelsel

Het amendement voorziet erin dat op vogel- en habitatrictlijngebieden het decentrale stelsel van toepassing is. Dit houdt in dat voor activiteiten die schadelijk zijn voor deze gebieden een vergunning van gedeputeerde staten vereist is. In die gevallen is de habitattoets gekoppeld aan deze provinciale vergunning.

Amendementen zijn in de volgorde van stemming – op artikelnummer – weergegeven: allereerst de aangenomen en/of overgenomen amendementen, vervolgens de verworpen of ingetrokken amendementen en tenslotte eventuele moties.

Vervangen amendementen zijn d.m.v. een → aangegeven: bijv. 7 → 8 → **20**. Amendement nr. 7 is vervangen door amendement nr. 8, dat op zijn beurt vervangen is door amendement nr. 20. De vette notatie van het stuknummer geeft aan dat dit het definitieve amendement is. De stemmingslijsten worden gemaakt op basis van de ongecorrigeerde draad van de vergadering.

Coördinatie

In artikel 19ka van het amendement is een op het decentrale stelsel toegesneden coördinatieregeling opgenomen. Deze regeling maakt het mogelijk dat ook andere bestuursorganen dan gedeputeerde staten, bijvoorbeeld het college van burgemeester en wethouders van een gemeente als coördinerend bestuursorgaan worden aangewezen.

Aangenomen. Voor: SP, GroenLinks, PvdA, Groep Lazrak, D66, VVD en LPF

Artikel I onderdeel A

33 (Van den Brink)

In het wetsvoorstel is bepaald dat het beheersplan wordt opgesteld in samenhang met het bestaande gebruik. In dit amendement is aangegeven wat onder dit gebruik moet worden verstaan.

Aangenomen. Voor: VVD, ChristenUnie, SGP, CDA en LPF

Artikel I onderdeel M

10 → 28 → **52** (Tichelaar)

Het amendement strekt ertoe dat voor alle Vogel- en Habitatrichtlijngebieden een beheersplan als bedoeld in artikel 19a, eerste lid, van het wetsvoorstel wordt vastgesteld. Hiervoor geldt een termijn van drie jaar.

Aangenomen. Tegen: LPF

Artikel I onderdeel M

30 (Jager)

Het amendement strekt ertoe dat het overleg over een beheersplan niet beperkt blijft tot de eigenaar en gebruiker van gronden in het aangewezen gebied, maar ook andere belanghebbenden voor dit overleg uitgenodigd worden.

Aangenomen met algemene stemmen.

Artikel I onderdeel M

40 (Van de Brink)

Het amendement strekt ertoe bij wet te regelen, dat het parlement vooraf op de hoogte wordt gesteld van vast te stellen AMvB's en de mogelijkheid heeft met de minister hierover te spreken.

Aangenomen met algemene stemmen.

Artikel I onderdeel M

31 (Jager)

Het amendement strekt ertoe het begrip «zekerheid» zoals genoemd in artikel 19g, eerste lid, te vervangen door «zich ervan te verzekeren». Dit is overeenkomstig de oorspronkelijke Franse vertaling van artikel 6 van de Habitatrichtlijn. Het begrip «zekerheid» is een engere aanduiding van hetgeen oorspronkelijk was bedoeld. Tijdens de behandeling van de zaak C-127/02 van het Europese Hof van Justitie heeft de advocaat van de Europese Commissie het Hof voorgehouden dat het begrip «zekerheid» verder gaat dan de originele Franse tekst.

Aangenomen. Voor: VVD, ChristenUnie, SGP, CDA en LPF

Onderdeel T

32 (Jager)

Het amendement voorziet erin dat het instellen van bezwaar en beroep tegen een vergunning als bedoeld in artikel 19d niet automatisch leidt tot schorsing van die vergunning. Dit betekent overigens niet dat geen schorsing van dat besluit mogelijk is. Immers in artikel 8:81 van de Algemene wet bestuursrecht, dat ook van toepassing is op juridische procedures in het kader van de natuurbeschermingswet 1998, is bepaald dat de rechter op verzoek een voorlopige voorziening, kan treffen. Deze voorziening kan inhouden dat de vergunning wordt geschorst.

Aangenomen. Voor: VVD, CDA, SGP en LPF

Artikel V

38 (Snijder-Hazelhoff)

Het amendement voorziet erin dat drie jaar na inwerkingtreding van de Natuurbeschermingswet 1998 verslag wordt gedaan aan de Staten-Generaal over de doeltreffendheid en de effecten van deze wet in de praktijk.

Aangenomen met algemene stemmen.

Artikel V

56 (Tichelaar)

Het amendement strekt ertoe de evaluatie in elk geval aan de hand van bovengenoemde criteria uit te voeren. Op grond daarvan kan dan worden overwogen de wet aan te passen in die zin dat gemeentebesturen de habitattoets uitvoeren met het oog op het beperken van het aantal «overheidsloketten» voor burgers en bedrijfsleven.

Aangenomen. Tegen: LPF

VERWORPEN, INGETROKKEN EN/OF VERVALLEN AMENDEMENTEN

Artikel 16a

12 (Tichelaar)

Het amendement strekt ertoe een van artikel 19h van het wetsvoorstel afgeleide regeling inzake compenserende maatregelen in de Natuurbeschermingswet 1998 op te nemen ten aanzien van beschermde natuurmonumenten.

Ingetrokken.

Artikel I onderdelen M en P

13 (Tichelaar)

Het amendement strekt ertoe in de wet ondubbelzinning vast te leggen dat onder de verbodsbepaling in artikel 19d tevens zijn begrepen plannen, projecten of andere handelingen die gevolgen kunnen hebben voor het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van een Vogel- en Habitatrictlijngebied. Dit is noodzakelijk omdat in de systematiek van het wetsvoorstel het in een richtlijngebied gelegen beschermde natuurmonument wordt beschermd via het voorgestelde verbodsstelsel van artikel 19d.

In dezelfde lijn wordt ook voorgesteld artikel 21, eerste lid van het wetsvoorstel aan te passen. Daarmee is het onomstreden dat de bevoegdheid van de provincies om zelf maatregelen te treffen bij een ernstige (dreigende) aantasting van een beschermd natuurmonument ook geldt voor beschermde natuurmonumenten die gelegen zijn in een richtlijngebied.

Ingetrokken.

Artikel IIIa

Artikel 141

Artikel 142

15 (Tichelaar)

Dit amendement dient tweërlei doel, namelijk: (1) de verruiming van de gronden waarop volgens de onteigeningswet onteigening in het belang van de natuurbescherming kan plaatsvinden, alsmede (2) het vereenvoudigen van de te volgen procedure bij zodanige onteigeningen.

Daartoe worden de huidige artikelen 141 tot en met 154 van de onteigeningswet vervangen door een tweetal nieuwe artikelen.

Ad (1).

Ingevolge het bestaande artikel 141 onteigeningswet is onteigening mogelijk van onroerende zaken – alsmede van daarop rustende rechten – waarvan het behoud uit oogpunt van natuur- of landschapsschoon of door zijn betekenis voor de natuurwetenschappen van algemeen belang is. Bovendien kan ten behoeve van het behoud van deze zaken ook onteigening plaatsvinden van andere onroerende zaken, die aan de te behouden zaken grenzen of in de nabijheid daarvan zijn gelegen. Deze mogelijkheden tot onteigening worden met het voorgestelde artikel 141 (nieuw), eerste lid, onderdeel a, gehandhaafd. Uit de bestaande tekst van artikel 141 blijkt evenwel niet onomstotelijk dat onteigening ook kan plaatsvinden in verband met de bescherming en instandhouding van aangewezen richtlijngebieden. Hiertoe strekt het voorgestelde eerste lid, onderdeel b. Naar analogie van de bestaande regeling heeft deze

onteigeningstitel niet alleen betrekking op onroerende zaken in de aangewezen richtlijngebieden zelve, maar kan zij ook worden toegepast op zaken die zijn gelegen in gebieden die grenzen aan of liggen in de nabijheid van het desbetreffende richtlijngebied. Voorts is ook duidelijkheid gewenst omtrent de mogelijkheden om in het kader van compenserende maatregelen voor ingrepen die na toepassing van het afwegingskader van de voorgestelde artikelen 19f en 19g worden toegestaan, het onteigeningsinstrument toe te passen. Daartoe strekt het voorgestelde eerste lid, onderdeel c. Omdat de aard en inhoud van te treffen compenserende maatregelen niet op voorhand kan worden vastgesteld, is in dit onderdeel geen beperking opgenomen ten aanzien van de ligging van te onteigenen onroerende zaken ten opzichte van aangewezen richtlijngebieden.

Ad (2)

Bij onteigeningen in het belang van de natuurbescherming dient ingevolge de bestaande artikelen 141 e.v. van de onteigeningswet een zogenoemde nutswetprocedure te worden gevolgd. Dit betekent dat voorafgaand aan de aanwijzing van te onteigenen zaken bij koninklijk besluit en het onteigeningsgeding bij de civiele rechter bij formele wet de onteigening van de desbetreffende zaken in het algemeen belang moet worden verklaard.

Vervallen. Door aannemen nr. 14

Artikel I onderdeel CC

16 (Tichelaar)

Het amendement strekt ertoe dat indien op een verzoek tot afgifte van een verklaring van geen bezwaar niet binnen zes weken wordt besloten, de verklaring van geen bezwaar wordt geacht te zijn geweigerd.

Vervallen. Door aannemen nr. 39

Artikel I onderdeel M

35 (Jager en Van den Brink)

Het amendement strekt ertoe de beoordeling op significante gevolgen van projecten en handelingen te beperken tot projecten of handelingen die gelegen zijn in de aangewezen gebieden. Daarbij moet rekening worden gehouden met de instandhoudingsdoelstellingen in die gebieden.

Ingetrokken.

Artikel I onderdeel M

36 (Jager en Van den Brink)

Het amendement strekt ertoe de beoordeling op significante gevolgen van projecten en handelingen te beperken tot projecten of handelingen die gelegen zijn in de aangewezen vogel- en habitatrictlijngebieden. Daarbij moet rekening worden gehouden met de instandhoudingsdoelstellingen in die gebieden.

Ingetrokken.

Artikel I onderdelen A, B en M

Artikel 19

Artikel 57

34 → 57 (Jager)

Achtereenvolgens worden de volgende onderwerpen toegelicht:

- a. het decentrale en integrale stelsel;
- b. het beheersplan (bestaand gebruik en belanghebbenden);
- c. en de schorsende werking.

Het decentrale en integrale stelsel

Het amendement voorziet erin dat op vogel- en habitatrictlijngebieden het decentrale stelsel van toepassing is. Dit houdt in dat voor activiteiten die schadelijk zijn voor deze gebieden een vergunning van gedeputeerde staten vereist is. In die gevallen is de habitattoets gekoppeld aan deze provinciale vergunning.

Als uitzondering op deze hoofdregel wordt in de artikelen 19d, tweede lid, en 19e, tweede en derde lid van dit amendement voorgesteld de mogelijkheid te openen gebieden aan te wijzen waarvoor het provinciale vergunningstelsel niet geldt. In die gebieden geldt dan het zogeheten integrale stelsel, waarin de habitattoets wordt uitgevoerd bij het besluit dat op grond van enig ander wettelijk voorschrift reeds voor de betreffende activiteit vereist is.

Artikel 19e, vijfde lid, voorziet erin dat deze habitattoets achterwege kan blijven in de gevallen dat de betrokken activiteit overeenkomstig een ingevolge artikel 19a of 19b vastgesteld beheersplan plaatsvindt.

Het beheersplan

Het amendement (artikel 19a, eerste lid) strekt ertoe dat het overleg over een beheersplan niet beperkt blijft tot de eigenaar en gebruiker van gronden in het aangewezen gebied, maar ook andere belanghebbenden voor dit overleg uitgenodigd worden.

In het wetsvoorstel is bepaald dat het beheersplan wordt opgesteld in samenhang met het bestaande gebruik. In onderdeel A van dit amendement is aangegeven wat onder dit gebruik moet worden verstaan.

De schorsende werking

Onderdeel TA van het amendement voorziet erin dat het instellen van bezwaar en beroep tegen een vergunning als bedoeld in de artikelen 16 en 19d niet automatisch leidt tot schorsing van die vergunning. Dit betekent overigens niet dat geen schorsing van dat besluit mogelijk is. Immers in artikel 8:81 van de Algemene wet bestuursrecht, dat ook van toepassing is op juridische procedures in het kader van de natuurbeschermingswet 1998, is bepaald dat de rechter op verzoek een voorlopige voorziening, kan treffen. Deze voorziening kan inhouden dat de vergunning wordt geschorst.

Verworpen. Voor: CDA, LPF, ChristenUnie en SGP

Artikel I onderdelen A en B

Artikel 2

Artikel 19

Artikel 57

8 → 26 → **53** (Tichelaar)

Achtereenvolgens worden de volgende onderwerpen toegelicht:

- a. de vergunning;
- b. het beheersplan;
- c. compenserende maatregelen en
- d. overige onderwerpen.

1. De vergunning

Het voorliggende amendement strekt ertoe het aan het wetsvoorstel ten grondslag liggende stelsel, waarbij de natuurafweging ter zake van Vogelen Habitatrichtlijngebieden wordt gekoppeld aan besluitvorming in andere wettelijke kaders, te vervangen door een eigenstandig vergunningenstelsel in de Natuurbeschermingswet 1998. Tegelijkertijd wordt in dit amendement voorgesteld dit eigenstandige vergunningenstelsel te integreren met het in artikel 16 van de Natuurbeschermingswet 1998 neergelegde vergunningenstelsel terzake van beschermde natuurmonumenten.

Het resultaat is dat voor projecten en andere handelingen met gevolgen voor beschermde natuurmonumenten, dat zijn de artikel 10, eerste lid, gebieden, en de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden, dat zijn de artikel 10a, eerste lid, gebieden, éénzelfde verbod behoudens vergunning zoals neergelegd in artikel 19d van het amendement van toepassing is. Artikel 16 van de Natuurbeschermingswet 1998 kan daarmee vervallen.

Als hoofdregel geldt dat gedeputeerde staten het vergunningverlenend gezag zijn. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen evenwel projecten, handelingen of gebieden worden aangewezen waarvoor een vergunning moet worden verleend door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Van dit vergunningenregime zijn plannen, zoals bestemmingsplannen en dergelijke, echter uitgezonderd. De Habitatrichtlijn schrijft voor dat ook deze plannen het afwegingskader moeten doorlopen als zij significante gevolgen voor Vogel- of Habitatrichtlijngebieden kunnen hebben. Het koppelen van de vergunning aan een dergelijk plan wordt echter minder passend geacht. In het voorgestelde artikel 19j van het amendement wordt daarom de goedkeuring van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit voor deze plannen geïntroduceerd. Plannen van besturen van gemeenten en waterschappen behoeven de goedkeuring van gedeputeerde staten.

2. Het beheersplan

Het amendement strekt er voorts toe dat voor alle Vogel- en Habitatrichtlijngebieden een beheersplan als bedoeld in artikel 19a van het wetsvoorstel wordt vastgesteld. Voor wat betreft de bevoegdhedenverdeling tussen provincies en het rijk wordt vastgehouden aan die in het aan de Kamer voorgelegde wetsvoorstel.

Daarnaast voorziet het amendement in integratie van het beheersregime van de beschermde natuurmonumenten met dat van de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden. Een en ander heeft erin geresulteerd dat de regeling van het beheersplan voor de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden

inclusief de mogelijkheid dit plan af te dwingen, ook van toepassing is op beschermde natuurmonumenten, gelegen buiten richtlijngebieden. De regeling van het beheersplan in de artikelen 17, 18 en 19 van de vastgestelde maar nog niet in werking getreden Natuurbeschermingswet 1998 kan daarmee vervallen.

3. Compensatie

In het amendement wordt voorgesteld de regeling in artikel 19h van het wetsvoorstel betreffende de compensatie van de gevolgen van aantasting van natuurwaarden evenzeer van toepassing te laten zijn terzake van beschermde natuurmonumenten. Het amendement voorziet hiertoe in een nieuw artikel 19h ter vervanging van het in het wetsvoorstel opgenomen artikel.

In het tweede lid van het geamendeerde artikel 19h is ondubbelzinnig vastgelegd dat compenserende maatregelen uitsluitend fysieke maatregelen kunnen behelzen, die in omvang en kwaliteit de gevolgen van de aantasting volledig compenseren.

4. Overige onderwerpen

De keuze voor het vergunningenstelsel in dit amendement leidt ertoe dat de coördinatieregeling uit artikel 19j van het wetsvoorstel op dit stelsel moet worden toegesneden. Artikel 19ka is hiervan het resultaat. In afwijking van de regeling in artikel 19j is in artikel 19ka van verplichte coördinatie afgezien, maar is het aan gedeputeerde staten gelaten hier op verzoek of ambtshalve al dan niet toe te besluiten.

Voorts leidt de in het amendement voorgestelde systematiek ertoe dat vergunningen voor projecten en handelingen met gevolgen voor beschermde natuurmonumenten of Vogel- en Habitatrichtlijngebieden door het instellen van bezwaar en beroep van rechtswege geschorst zijn. Deze vergunningen op grond van artikel 19d behoren namelijk tot de besluiten genomen op grond van hoofdstuk III van de Natuurbeschermingswet 1998, waaraan artikel 39, tweede lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 evengenoemd rechtsgevolg verbindt.

De in dit amendement uitgewerkte keuze voor een eigenstandig vergunningenstelsel verhoudt zich niet goed met de thans in de Natuurbeschermingswet 1998 reeds opgenomen maar nog niet in werking getreden afstemmingsconstructie met de Wet milieubeheer. In deze constructie gaat de Natuurbeschermingswet-vergunning op in de Wet milieubeheervergunning. In het amendement wordt derhalve voorgesteld deze afstemmingsconstructie te schrappen.

Tenslotte wordt het gelet op de vele vragen die er in de Kamer en de bestuurspraktijk leven over de uitvoerbaarheid van een wettelijke regeling voor Vogel- en Habitatrichtlijngebieden raadzaam geacht dat de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit elk halfjaar een verslag over de uitvoering van het wetsvoorstel nadat het kracht van wet heeft verkregen aan de Staten-Generaal uitbrengt. Onderdeel FF van het amendement voorziet hierin.

Vervallen door het aannemen van nr. 39

Artikel I onderdeel J

24 → **48** (Duyvendak c.s.)

Het amendement voorziet in een verbod op mechanische kokkelvisserij in beschermde natuurmonumenten. Dit betekent de facto een verbod op mechanische kokkelvisserij in de Waddenzee.

De mechanische kokkelvisserij leidt door omwoeling van de bodem tot zeer grote schade aan het ecosysteem van de Waddenzee. Bovendien leidt de vangst van kokkels tot voedselschaarste voor o.a. eidereenden en scholeksters. De populaties van scholeksters en eidereenden zijn de laatste jaren sterk afgenomen.

In de huidige situatie wordt voor de kokkelvisserij een vergunning afgegeven met een looptijd van één jaar. Op de al afgegeven vergunningen kan nog dit seizoen (2003–2004) worden gevestigd.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks en D66

Artikel 17 en 18

9 → 27 → 54 (Tichelaar)

Het amendement voorziet erin dat voor alle beschermde natuurmonumenten of gedeelten daarvan die geen onderdeel uitmaken van een Vogel- of Habitatrictlijngebied eenzelfde beheersregime als voor Vogelen Habitatrictlijngebieden gaat gelden. De artikelen 19a en 19b uit het wetsvoorstel worden van overeenkomstige toepassing verklaard.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, PvdA, D66 en ChristenUnie

Artikel I onderdeel M

37 (Van Gent)

Het derde lid van artikel 19a geeft voorschriften voor de inhoud van het beheersplan. Uit de bepaling dat de beoogde resultaten in het beheersplan moeten worden beschreven «mede in samenhang met het bestaande gebruik in het gebied», kan worden afgeleid dat bestaand gebruik in een aangewezen gebied zal worden gerespecteerd. Dit doet onvoldoende recht aan artikel 6, tweede lid van de Habitatrictlijn, dat uitgaat van permanent toezicht en noodzaakt tot ingrijpen indien kwalificerende verslechtingen op treden. Eerbiediging van rechten is daarbij niet zonder meer een gegeven. Ook de Raad van State heeft op dit punt forse kritiek geuit. De Raad van State is van mening dat het wetsvoorstel met betrekking tot het bestaand gebruik op gespannen voet staat met de habitatrictlijn.

Om recht te doen aan de habitatrictlijn en te bereiken dat niet het bestaand gebruik, maar wel het gewenste beschermingsniveau vertrekpunt is voor het opstellen van een beheersplan, wordt de bepaling «mede in samenhang met het bestaande gebruik in dat gebied» geschrapt.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, PvdA, D66 en Groep Lazrak

Artikel I onderdeel M

11 (Tichelaar)

Het amendement voorziet erin in de wet zelf vast te leggen dat compenserende maatregelen terzake van Vogel- en Habitatrictlijngebieden uitsluitend fysieke maatregelen kunnen betreffen, die in omvang en kwaliteit de aantasting volledig moeten compenseren.

Het amendement strekt er mede toe ondubbelzinnig in de wet vast te leggen dat in de gevallen dat de instandhoudingsdoelstelling van een Vogel- of Habitatrictlijngebied tevens betrekking heeft op nationale doelstellingen met betrekking tot het natuurschoon en de wetenschappelijke betekenis van dat gebied, de compensatie van de gevolgen van de aantasting van deze waarden uiteraard niet plaats vindt met het oog op de samenhang van Natura 2000.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, PvdA, D66, Groep Lazrak en ChristenUnie

Artikel I onderdeel M

55 (Tichelaar)

Het amendement voorziet erin in de wet zelf vast te leggen dat compenserende maatregelen terzake van Vogel- en Habitatrictlijngebieden uitsluitend fysieke maatregelen kunnen betreffen, die in omvang en kwaliteit de aantasting volledig moeten compenseren.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, PvdA, Groep Lazrak, D66 en ChristenUnie

Artikel 39b

18 (Tichelaar)

Het amendement voorziet erin dat besluiten van bestuursorganen over plannen, projecten of andere handelingen met gevolgen voor Vogel- en Habitatrichtlijngebieden en genomen op grond van andere wettelijke kaders dan de Natuurbeschermingswet 1998 van rechtswege worden geschorst als daartegen bezwaar of beroep wordt ingesteld.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, PvdA, D66, ChristenUnie en Groep Lazrak

Artikel IIIa

Artikel 141

Artikel 142

14 (Tichelaar)

Dit amendement dient tweeërlei doel, namelijk:

1. de verruiming van de gronden waarop blijkens de onteigeningswet onteigening in het belang van de natuurbescherming kan plaatsvinden, alsmede
2. het vereenvoudigen van de te volgen procedure bij zodanige onteigeningen.

Daartoe worden de huidige artikelen 141 tot en met 154 van de onteigeningswet vervangen door een tweetal nieuwe artikelen.

Ad (1)

Ingevolge het bestaande artikel 141 onteigeningswet is onteigening mogelijk van onroerende zaken – alsmede van daarop rustende rechten – waarvan het behoud uit oogpunt van natuur-of landschapsschoon of door zijn betekenis voor de natuurwetenschappen van algemeen belang is. Bovendien kan ten behoeve van het behoud van deze zaken ook onteigening plaatsvinden van andere onroerende zaken, die aan de te behouden zaken grenzen of in de nabijheid daarvan zijn gelegen. Uit de bestaande tekst van artikel 141 blijkt evenwel niet onomstotelijk dat onteigening ook kan plaatsvinden in verband met de bescherming en instandhouding van aangewezen richtlijngebieden. Met het voorgestelde eerste lid, onderdeel a, wordt dit buiten twijfel gesteld, aangezien zowel de instandhoudingsdoelstelling van gebieden als bedoeld in artikel 10 als die van gebieden bedoeld in artikel 10a van de Natuurbeschermingswet in deze tekst is betrokken. Naar analogie van de bestaande regeling heeft deze onteigeningstitel niet alleen betrekking op onroerende zaken in de aangewezen gebieden zelve, maar kan zij ook worden toegepast op zaken die zijn gelegen in gebieden die grenzen aan of liggen in de nabijheid van het desbetreffende gebied. Voorts is ook duidelijkheid gewenst omtrent de mogelijkheden om in het kader van compenserende maatregelen voor ingrepen die na toepassing van het afwegingskader van de voorgestelde artikelen 19f en 19g worden toegestaan, het onteigeningsinstrument toe te passen. Daartoe strekt het voorgestelde eerste lid, onderdeel b. Omdat de aard en inhoud van te treffen compenserende maatregelen niet op voorhand kan worden vastgesteld, is in dit onderdeel geen beperking opgenomen ten aanzien van de ligging van te onteigenen onroerende zaken ten opzichte van aangewezen gebieden.

Ad (2)

Bij onteigeningen in het belang van de natuurbescherming dient ingevolge de bestaande artikelen 141 e.v. van de onteigeningswet een zogenoemde nutswetprocedure te worden gevolgd. Dit betekent dat voorafgaand aan de aanwijzing van te onteigenen zaken bij koninklijk besluit en het onteigeningsgeding bij de civiele rechter bij formele wet de onteigening van de desbetreffende zaken in het algemeen belang moet worden verklaard. Deze nutswetprocedure is bij diverse andere onteigeningstitels uit de onteigeningswet buiten werking gesteld en wordt in de praktijk zelden of nooit meer gevoerd. In feite gaat het hier om een extra procedurele belemmering die noch aan een zorgvuldige besluitvorming, noch aan de bescherming van de rechtspositie van de te onteigenen partijen iets toevoegt.

De voorgestelde artikelen 141, eerste lid, aanhef, en artikel 142 komen erop neer dat een nutswet voortaan niet meer zal zijn vereist. Het besluit tot onteigening, dat de grondslag voor de rechterlijke procedure vormt, kan rechtstreeks bij koninklijk besluit worden genomen, zonder voorafgaande nutswet. Gehandhaafd is dat onteigening kan geschieden ten behoeve van het Rijk, van een ander openbaar lichaam (bijvoorbeeld gemeenten, waterschappen of provincies) en van andere rechtspersonen die werkzaam zijn in het belang van de natuurbescherming, die hiertoe zijn toegelaten. Deze toelating geschiedt evenals thans bij KB. De te volgen procedure is die van titel II van de onteigeningswet (artikelen 63 tot en met 64b), die ook voor diverse andere bijzondere onteigeningstitels uit de onteigeningswet van toepassing is verklaard. In grote lijnen komt dit erop neer dat in de gemeenten, waar de te onteigenen zaken zijn gelegen, een plan met kaarten, grondtekeningen, kadastrale gegevens omtrent grootte van percelen, eigenaren en rechthebbenden, etc. ter inzage wordt gelegd. Hierop is de in de Algemene wet bestuursrecht neergelegde openbare voorbereidingsprocedure van toepassing. Een ieder kan derhalve zienswijzen omtrent deze plannen naar voren brengen. Het koninklijk besluit waarbij de te onteigenen zaken vervolgens worden aangewezen wordt niet vastgesteld dan nadat iedereen die zienswijzen heeft ingediend en zo nodig ook andere belanghebbenden in de gelegenheid zijn gesteld zich te doen horen (zie artikel 63 onteigeningswet).

In gevallen waarin ten name van andere onteigenende partijen dan het Rijk wordt onteigend, gaat artikel 63 onteigeningswet uit van een verzoek van de onteigenende partij, die in dat geval ook het evenbedoelde plan en bijbehorende gegevens dient aan te leveren. Aangezien artikel 63 onteigeningswet op dit punt niet geheel duidelijk is, is zulks in het voorgestelde derde lid van artikel 141 vastgelegd.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, PvdA, D66, Groep Lazrak en ChristenUnie

Artikel V

17 → 29 → **51** (Tichelaar)

Het amendement strekt ertoe dat de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit elk jaar via de begroting verslag uitbrengt over de uitvoering van het wetsvoorstel nadat het kracht van wet heeft verkregen.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, PvdA, D66 en ChristenUnie

MOTIES

43 (Jager) over het niet toepassen van externe werking en zonerings rond Vogel- en Habitatrichtlijngebieden

Ingetrokken.

46→**58** (Snijder Hazelhoff c.s.) over beperking van de zonerings in het kader van de WAV
Aangenomen. Voor: VVD, SGP, CDA en LPF

41 (Jager) over overleg met de betrokkenen over knelpunten m.b.t. de grootte van Habitatrichtlijngebieden

Aangenomen. Voor: SP, D66, VVD, CDA, ChristenUnie, SGP en LPF

42 (Jager) over het verduidelijken van diverse begrippen in de wet

Aangenomen. Voor: PvdA, D66, VVD, Groep Lazrak, ChristenUnie, SGP, CDA en LPF

44 (Tichelaar) over het opnemen van de bescherming van de ecologische hoofdstructuur in de Natuurbeschermingswet

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks, PvdA, D66, ChristenUnie en Groep Lazrak

45 (Snijder-Hazelhoff en Jager) over het opstellen van duidelijke kaders voor de beheersplannen in de Natuurbeschermingswet

Aangenomen met algemene stemmen

62 (Jager) die ertoe strekt dat de Vogel- en habitatrichtlijn de economische ontwikkelingsmogelijkheden niet onnodig beperkt

Aangenomen. Voor: PvdA, VVD, ChristenUnie, SGP, CDA, LPF en Groep Lazrak